

Sygn. akt III UK 94/10

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 5 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o emeryturę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 kwietnia 2011 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 4 lutego 2010 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu
Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 30 lipca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy W. W. prawa do emerytury powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonemu mężczyźnie po osiągnięciu wieku 60 lat przysługuje prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynoszący 15 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i rozwiązał stosunek pracy. Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy oraz nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnym charakterze (nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ani innej dokumentacji potwierdzającej wykonanie takiej pracy).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł Władysław W.

Wyrokiem z dnia 21 października 2009 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 9 lipca 2009 r. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca wykazał łącznie 22 lata 14 miesięcy i 24 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, w związku z czym spełnia warunki wynikające z art. 184 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Ma bowiem 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przypadającym na tą samą datę.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2010 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację. Sąd drugiej instancji podzielił podstawę faktyczną oraz podstawę prawną zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w całości zaskarżył skargą kasacyjną organ rentowy. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisu prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) i zarzucono błędną wykładnię art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). W uzasadnieniu tego zarzutu wskazano, że Sądy obydwu instancji dokonały błędnej wykładni przepisu art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przyjmując, że wnioskodawca spełnia wszystkie przesłanki wymienione w art. 184 niezbędne do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Z treści art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jednoznacznie wynika, że emerytura w obniżonym wieku emerytalnym o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem rozwiązania stosunku pracy. Wnioskodawca nie spełnił tego warunku ani na dzień wydania zaskarżonej decyzji ani na dzień wyrokowania przez Sądy obu instancji. Wskazano, że organ rentowy już w zaskarżonej decyzji jako jedną z przyczyn odmowy świadczenia podał, że wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy. Kwestię tą organ rentowy podnosił również w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji, zwracając uwagę, że brak jest informacji czy wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy. Skarżący wskazał, że wnioskodawca dopiero 14 kwietnia 2010 r. rozwiązał stosunek pracy z ostatnim pracodawcą A. S. A. o czym poinformował organ rentowy w dniu 16 kwietnia 2010 r.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie odwołania w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od powoda na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiającej Władysławowi W. przyznania prawa do emerytury pomimo nieosiągnięcia 65 roku życia wnioskodawca kwestionował zawarte w tej decyzji ustalenie niewykazania wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd pierwszej instancji zweryfikowawszy na korzyść odwołującego się wskazaną przez niego przesłankę odmowy przyznania mu prawa do emerytury stwierdził że „W. W. spełnił wszystkie przesłanki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym” i na tej podstawie przyznał wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury.

Także Sąd drugiej instancji orzekając o niezasadności apelacji organu rentowego opierał się – jak to wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku – wyłącznie na ustaleniach dotyczących okresu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach i tylko na tej podstawie prawomocnie potwierdził spełnienie przez wnioskodawcę wszystkich przesłanek emerytury określonych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach.

Jednakże w ustępie drugim powołanego przepisu stanowi się, że przedmiotowa emerytura przysługuje pod określonymi warunkami, w tym rozwiązania stosunku pracy.

Jeżeli żaden z rozpoznających Sądów nie rozpoznał powyższego warunku emerytury, to pomiędzy podstawami wyroków zachodzi wyraźna sprzeczność. Po ustaleniu przesłanki dotyczącej wymaganego okresu zatrudnienia (art. 184 ust. 1 ustawy), Sąd Apelacyjny zaakceptował przyznanie W. W. emerytury tak jakby spełnione zostały wszystkie wymagania, z pominięciem warunku rozwiązania stosunku pracy (art., 184 ust. 2 ustawy).

Tymczasem potrzeba wyjaśnienia powyższej kwestii wynikała z apelacji organu rentowego, w której wskazywano na fakt kontynuowania zatrudnienia przez W. W.

Wobec zasadności podstawy skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z jej wnioskiem (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).